(အဆိပ်ပန်းများလုံးဝ မပွင့်နိုင်တော့သည့် နယ်မြေ)

မပြောချင်ပေမဲ့ ပြောရတော့မှာပါ။ တချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များ ပြောချင်ကြပေမဲ့ မပြောကြတာ၊ မပြောချင်ဘဲနဲ့ ပြောရတာတွေလည်းရှိပါတယ်။ ပြောကြတဲ့အခါမှာလည်း အလုံးစုံသောအကြောင်း သိထားကြတာရှိသလို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းလောက်ပဲ သိရှိပြီး သိပ်ပြောပြချင်တဲ့သူတွေလည်းရှိကြတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောက်ကြောင်းသမိုင်း ပြန်လှေ့လာကြည့်ကြတဲ့အခါမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက်လာကြတဲ့ လူမျိုးအုပ်စုကြီး (၃)စုရှိပါတယ်။ ပထမ အုပ်စုက မွန်-ခမာအုပ်စု၊ ဒုတိယ အုပ်စုက တိဗက်- ဗမာ အုပ်စု၊ တတိယ အုပ်စုက ထိုင်း-တရုတ်အုပ်စုဖြစ်တယ်ဆိုတာ အကြမ်းအားဖြင့်သိရှိရပါတယ်။ ပထမဦးဆုံး ဝင်ရောက်လာကြတဲ့ မွန်-ခမာ အုပ်စုထဲမှာ ပါဝင်လာကြတဲ့ လူမျိုးစုတွေကတော့ မွန်-ပလောင်-“ဝ” များဖြစ်ကြသည်ဟု သမိုင်းပညာရှင်တွေက လက်ခံကြပြီဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် မပြောချင်ပါဘူးဆိုတာ- လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း လေးထောင်ကျော် ငါးထောင်ကတည်းက “ဝ”လူမျိုးများဟာ မွန်ဂိုကုန်းမြင့်မှ ဆင်းလာပြီး မဲခေါင်မြစ်ကြောင်း၊ သံလွင်မြစ်ကြောင်းကြားရေဝေကုန်းတန်းဒေသမှာ အခြေချနေထိုင်လာခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဒီနယ်မြေ၊ဒေသမှာ နေလာခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ “ဝ”လူမျိုးများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်ကြတဲ့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါတလေ ကြားနေရတဲ့စကားထဲမှာ “ဝ”လူမျိုးများသည် မြန်မာနိုင်ငံမှာမရှိဘူး၊ မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသားများမဟုတ်ဘူးဆိုတာ ဝမ်းနည်းစရာသိပ်ကောင်းတယ်။ ဒါတွေက “ဝ” လူမျိုးများကို နှိမ်ချ နှိပ်ကွပ်တာပဲဖြစ်တယ်။ အဓိပ္ပါယ်က ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲ ဆိုတာ လွန်ခဲ့တဲ့အစိုးရအဆက်ဆက်က “ဝ” နယ်ဒေသ၊ “ဝ”လူမျိုးများကို ဂရုမပြု၊အလေးမထား၊ ဘေးဖယ်ထားမိခဲ့တဲ့ ကျေးဇူးတရားတွေဟာ ယနေ့“ဝ”လူမျိုးများအတွက် အကျိုးဖြစ်လာစေခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအကြိုကာလ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်လက်ထက် “ဝ”နယ်ဒေသမှာရောက်ရှိလာခဲ့တဲ့ နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ကို မလိုလား ၊ “ဝ”နယ်စော်ဘွား တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ နော်ခမ်းဦးမှ “ဝ” နယ်စော်ဘွား(၅)နယ်ကို စည်းရုံးဦးဆောင်ပြီး နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ကို တိုက်ထုတ် တွန်းလှန် ခဲ့တဲ့အကြောင်း မြန်မာ့သမိုင်း ပညာရှင်များသာမက ကမ္ဘာ့သမိုင်း ပါရဂူအချို့၏ မှတ်တမ်းများထဲမှာ လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ထိုစဉ်တုန်းက မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ အစိုးရ ဘာလုပ်နေသလဲ၊ ဘယ်ကို ရောက်နေခဲ့သလဲ၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်းကာလကော- “ဝ”နယ်အတွင်းကြွင်းကျန်ခဲ့တဲ့ ကိုမင်တန်အဖွဲ့ကို

စစ်ဆင်ရေးလုပ်ပြီး ပြန်သွားတာကလွဲလို့ "ဝ" နယ်ကို ဒီအတိုင်းပဲ ထားရှိခဲ့တာ လေ့လာတွေ့ရှိရတယ်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရ တက်လာတော့လည်း ထိထိရောက်ရောက် မစီမံ မခန့်ခွဲနိုင်ခဲ့ဘူး။

တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရလက်ထက်မှာ သိရှိရသလောက် ပြည်တွင်း(ပြည်မ) ပဲခူးရိုးမဒေသရှိ၊ ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ဌာနချုပ်ကို နှိမ်နင်းပြီး ဗကပ တွေဟာ နယ်စပ်မှာ (အထူးသဖြင့်) မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့မြောက်တခွင် "ဝ"နယ်အပါအဝင် ခြေကုတ်ယူနိုင်ခဲ့တာလည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏လုပ်ဆောင်ချက်တွေပဲ မဟုတ်လား(ပြည်မမှာ မရှုပ်ရင်ပြီးရောဆိုတဲ့သဘော)၊

ထိုအချိန်ကစပြီး (၁၉၆၈-၁၉၈၉ အထိပေါ့) "ဝ" နယ်ဟာ ဗကပ လက်အောက်ကျရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဗကပ များ "ဝ"နယ်ကိုချုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၂၀)အတွင်း "ဝ"နယ်တိုင်းရင်းသားပြည်သူ၊ သားကောင်းရတနာ ပေါင်း(၁၃၀၀၀)ကျော်အသက် စတေးခဲ့ရတာလည်း အစိုးရနှင့်ဗကပတို့အချင်းချင်းတိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ အကျိုးဆက်ပါပဲ။ တော်ပါသေးသည်ဟု ဆိုရတော့မှာပေါ့။ "ဝ" နယ်ကို ချုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်း အချင်းချင်းအာဏာလု၊ ဆရာတပည့်မွေး၊ မှားယွင်းတဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုတွေပေးမှုကြောင့် ဗကပ အတွင်း (အရန်ဗဟိုကော်မတီအဆင့်)ရှိ "ဝ" တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်အချို့၏အမြော်အမြင်ကြီးမှုကြောင့် (ဒီအတိုင်းဆက်လက်ပြီး ခရီးမဆက်လိုတော့ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး) ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၇) ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ဗကပ ၏ ပန်ဆန်းဌာနချုပ်ကို ဝင်ရောက်သိမ်းယူခဲ့ပါတယ်။

အမှန်တကယ်ဆိုရင် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် "ဝ" တိုင်းရင်းသားများအကြား ဘာရန်ငြိုးမှမရှိပါဘူး။ "ဝ"တိုင်းရင်းသားများဟာ မူလကတည်းက ရိုးရိုးအေးအေးနဲ့ နေချင်၊ နေလာခဲ့တဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေပါ။ အစိုးရနဲ့ ဗကပ ခင်းတဲ့စစ်ပွဲများတွင် "ဝ"တိုင်းရင်းသားများ ပါဝင်ခဲ့ရခြင်းဟာလည်း ဗကပ များရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာ နေခဲ့ရလို့ ပါဝင်ခဲ့ရခြင်းသာဖြစ်တယ်ဆိုတာသိဖို့လိုပါတယ်။ ယနေ့ "ဝ" တွေ လက်နက်ကိုင်တယ် ဆိုတာ နိုင်ငံတော်ကို မိမိတို့ရှိတဲ့နေရာ ကာကွယ်ဖို့ပါ၊ ပုန်ကန်ဖို့မဟုတ်ပါဘူး။ မိမိတို့နေရာဒေသကာကွယ်ဖို့၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိကာကွယ်ဖို့ဖြစ်တယ်။

"ဝ" ခေါင်းဆောင်များဟာ ဗကပ ဌာနချုပ်ကို သိမ်းယူပြီးတဲ့နောက် မိမိကံကြမ္မာ မိမိဖန်တီးယူဖို့ မိမိကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရရှိဖို့ ငြိမ်းချမ်းရေးအလံတော်ကို ကိုင်မြှောက်ပြီး၊ ယခင် ဗကပ လက်ထက်တုန်းကလို တစ်ချိန်လုံး စစ်မြေပြင်တွင်လုံးပမ်းနေခဲ့ရတဲ့လုပ်ငန်းမလုပ်လိုတော့ဘဲ၊ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ခံစားနေရသည့် တိကများကို ပြုပြင်ပေးဖို့ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ စစ်မှန်တဲ့ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိဖို့ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီမှု ရယူပြီးတဲ့နောက် အထက်တွင် ဆိုခဲ့ပြီးသလို မိမိကံကြမ္မာ မိမိဖန်တီးဖို့၊ မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိဖို့ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရင်း၊ မိမိတို့ ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေး တတ်အားသရွေ့ လုပ်ဆောင်လာခဲ့ပါတယ်။ "ဝ" တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များရဲ့ ဦးဆောင် ကြိုးပမ်းမှုအတိုင်း "ဝ" တိုင်းရင်းသားပြည်သူ တစ်ရပ်လုံး စည်းစည်းလုံးလုံး၊ ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတွေကြောင့် ယနေ့ "ဝ"နယ်ဟာ ပြယုဂ်တစ်ခုအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးလာပြီဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် မြို့ပြတည်ဆောက်ရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု ကောင်းမွန်ချောမွေ့ရေး စသည့် လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး အဆင့်အဖြစ်ထားရှိဆောင်ရွက်လာခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရဲ့ ပါဝင်ကူညီမှု၊ "ဝ" တိုင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် "ဝ" တိုင်းရင်းသားပြည်သူများရဲ့ ပါဝင်ပူးပေါင်း ကြိုးပမ်းမှုများကြောင့် "ဝ" နယ်ဟာ တစတစ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်ကို မြင်တွေ့နေရပါတယ်။ ထိုသို့ တစတစဖွံ့ဖြိုးလာသည့် "ဝ" နယ်ကို ထိုထက်မက ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ဆက်လက်ပြီး မိမိကံကြမ္မာ မိမိဖန်တီးဖို့၊ မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရရှိစေဖို့ အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ (စစ်အစိုးရ)မှ ဦးဆောင်ဦးရွက် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် အမျိုးသားညီလာခံသို့ ပါဝင်-တက်ရောက်ပြီး "ဝ" နယ်ကို **"ဝ" ပြည်နယ်** (Wa State) အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန် တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။

"ဝ" ပြည်နယ် အဖြစ်သတ်မှတ်ပေးဖို့ရန် "ဝ" နယ်ရှိ "ဝ" တိုင်းရင်းသားပြည်သူတစ်ရပ်လုံးရဲ့ လိုလားတောင့်တ ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်အတိုင်းအတာအထိ လိုလားတောင့်တ နေကြသလဲဆိုရင် "ဝ" ပြည်နယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီးလ "ဝ"ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရှိတဲ့အထိ လိုလားတောင့်တ နေကြတယ်။ ကဲ့သို့တောင်းဆိုရတာလည်း ပြည်နယ် အဆင့်နှင့် ထိုက်တန်တဲ့ အဆင့်အတန်း အရည်အချင်းတွေလည်း ရှိနေပါတယ်။

အမျိုးသားညီလာခံသို့ တင်ပြတောင်းဆိုကတည်းက "ဝ" နယ်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်တယ်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ထဲမှ ဘယ်တော့မျှ ခွဲမထွက်ဘူး ဆိုတာ ပါဝင်ပါတယ်။

တချို့က ဝေဖန်ပြောဆိုခဲ့တာရှိတယ်၊ "ဝ" တွေက သီးခြားခွဲထွက်ချင်လို့တဲ့၊ မဖြစ်နိုင်တဲ့ကိစ္စပါ။ "ဝ"တိုင်းရင်းသားများ "ဝ" ပြည်နယ် ရရှိဖို့တောင်းဆိုတာ ရှိဟင်ဂျာတွေ တိုင်းရင်းသားဖြစ်ဖို့ တောင်းဆိုတာထက် ပိုမို အန္တရာယ်ကြီးမားတယ်ဆိုတဲ့အရေးအသား၊ အပြောအဆိုတွေကြားသိနေရပါတယ်။ "ဝ"တိုင်းရင်းသားတွေဟာ "ဝ" ပြည်နယ်

အဖြစ်ရရှိဖို့နဲ့ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိဖို့ပဲ လိုလားတယ်။ ဒါတွေဟာ တိုင်းရင်းသားများ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးများကို ရရှိဖို့တောင်းဆိုခြင်းလည်း ဖြစ်တယ်။ “ဝ”တိုင်းရင်းသားများ “ဝ” ပြည်နယ်ရရှိဖို့ တောင်းဆိုတာကို လျစ်လျူထားမယ်ဆိုရင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ရသင့် ရထိုက်တဲ့ လူ့အခွင့်အရေးတွေကို တဖက်သတ် တားဆီးပိတ်ပင်တာ မသက်ရောက်ဘူးလား။

ဒီနေရာမှာ မပြောချင်ပါဘူး ဆိုပေမယ့် တစ်ခုပြောအုံးမယ်။ ဒီကိစ္စတွေ ပြေလည်အောင်ဖြေရှင်းဖို့အစိုးရ နဲ့ “ဝ”တိုင်းရင်းသားများ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ဖို့လိုအပ်သလို အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားတဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနဲ့ပါ ယုံကြည်မှု ရရှိအောင် ဦးစွာဆောင်ရွက်ပြီး၊ ယခုညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဟာလည်း စစ်မှန်တဲ့ ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အစိုးရနဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းကြားမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူစာချုပ် (၂) ကြိမ် ပြုလုပ်ကြတာ ဘာအကြောင်းကြောင့်လဲ၊ ဘယ်အဖွဲ့ဘက်က ပျက်ကွက်ခဲ့သလဲ၊ ချိုးဖျက်ခဲ့သလဲ၊ ဒါတွေကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး၊ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် ယုံကြည်မှုမရှိကြလို့၊ စစ်မှန်တဲ့ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေး မဖြစ်ခဲ့လို့ပဲ ယူဆမိပါတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိမှသာ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှာဖြစ်တယ်။

“ဝ” ပြည်နယ်နဲ့ “ဝ”တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များရဲ့ အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကြောင်းစုံသိကြတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသားတွေ ၁% လောက်ပဲရှိအုံးမယ် ထင်ပါတယ်။ မသိရှိသေးတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသားအားလုံး အကြောင်းစုံသိရှိပြီး ဝေဖန်သုံးသပ်နိုင်ဖို့ပါ။ ပြောပြီးခဲ့သလိုပဲ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအဆက်ဆက်က အလေးမထား၊ ဂရုမစိုက်ခဲ့မိလို့ ပြည်မနဲ့ အဆက်အသွယ်မလုပ်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဒါကြောင့် နီးစပ်ရာတရုတ်ပြည်မှာသွားပြီး ပညာလေ့လာဆည်းပူးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့က တရုတ်ပြည်က ပညာတွေ စာတွေတတ်ခဲ့တာပေါ့။

“ဝ” ပြည်နယ် ရုံးသုံးစာကိုတရုတ်စာသုံးတာလည်း ခေါင်းဆောင်ပိုင်း အားလုံးလိုလို တရုတ်စာပဲတတ်တာကိုး၊ မြန်မာစာမှမသင်ခဲ့ရတာ။ ဒါလည်း နိုင်ငံတော်အစိုးမှာ အများကြီးတာဝန်ရှိတယ်ဆိုတာ မပြောချင်ပါဘူးဆိုမှ ပြောရတော့မယ်။ နဂိုကတည်းက နိုင်ငံတော်ကသာ “ဝ” တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ အရေးကိစ္စ အလေးထား၊ ဂရုပြုခဲ့ပြီး မြန်မာစာသင်ကျောင်းများများ ဖွင့်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အခုလို ပြဿနာ ဖြစ်လာစရာအကြောင်းမရှိဘူး။ “ဝ” ပြည်နယ်၊ “ဝ” တိုင်းရင်းသားများဟာ မြန်မာနိုင်ငံထဲမှာ အများဆုံးနေထိုင်နေကြပါတယ်။ “ဝ” တွေက တရုတ်စာကို ဘယ်သုံးချင်ပါ့မလဲ။ တရုတ်စာမပြောနဲ့အုံး တရုတ်ပြည်က“ဝ” စာ၊ မြန်မာပြည် “ဝ” တွေကတောင် မသုံးဘူး။ ဒါအရှင်းဆုံး ပြောပြတာဖြစ်တယ်။

အတိုင်း လုပ်ကိုင်နိုင်တဲ့ညာဉ် ရှိကြတယ်။ ပြောပြီး၊ လုပ်ပြီးဆိုရင်လည်းဘယ်သူ့

ကိုမှ မျက်နှာထောက်တတ်တဲ့ အကျင့်မရှိဘူး။ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း အနှောင့်အယှက် မပေးချင်ကြတော့ဘူး။ အပြောနဲ့အလုပ် ကိုက်ညီအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်တယ်။ ဥပမာ - ၁၉၈၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ဘိန်းစိုက်ပျိုးကို နှစ်စဉ်လျှော့ချပြီး ၁၅ - ၂၀ နှစ်အတွင်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးရေးပပျောက်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ၂၀၀၅ ခု၊ ဇွန်လတွင် "ဝ" ပြည်နယ်သည် မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းမဲ့သည့်ဒေသအဖြစ် ကမ္ဘာသို့ကြေညာနိုင်ရန်ဟူသော စီမံကိန်းချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ တကယ်ပဲ "ဝ" ခေါင်းဆောင်များဟာ ကမ္ဘာကို လေးနက်တည်ကြည်စွာ ကတိပြုခဲ့သည့် "ဝ" ပြည်နယ် မူးယစ်ဆေးဝါး ကင်းမဲ့ဒေသ ဖြစ်ရေး ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၂၆)ရက်တွင်ကမ္ဘာသိအောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကြေညာနိုင်ခဲ့တာကို သိမြင်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှစပြီး "ဝ" ပြည်နယ်အတွင်း " **အဆိပ်ပန်းများ လုံးဝမပွင့်နိုင်တော့တဲ့နယ်မြေ"** ဖြစ်လာပါတယ်။ ယခု "ဝ"ပြည်နယ်အတွင်းလာကြည့်ကြပါ။ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်ကို ပြန်လေ့လာကြည့်ကြပါ။ နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ကြပါအုံး ဘယ်နေရာမှာဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု ကျန်ရှိနေသေးသလဲ၊ ဘယ်နေရာဒေသမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု တိုးလာသလဲဆိုတာ TV, သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ ဖတ်ရှုလေ့လာ သိရှိနိုင်ကြောင်း ပါခင်ဗျား။ "ဝ" တွေဟာ ကတိတည်တယ်၊ သစ္စာရှိတယ်။ တခြားလူတွေကို အနှောင့်အယှက်မပေးတတ်သလို သူတို့ကို အနှောင့်အယှက် လာပေးရင်လည်း လုံးဝမခံနိုင်တဲ့လူမျိုးဖြစ်ကြောင်းပါခင်ဗျား။

"State Within the State =
ပြည်နယ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ နေရာဒေသ

"" မြဲ မိဿန် ""

အရေးကြီးတော့သွေးနီးရာ အောင်ကြောင်းအဖြာဖြာ၊
ကိုယ့်တိုင်းပြည်ရွာသာစေဖို့ နီးကြားကြိုးစားစို့၊
တို့မျိုးတို့မာန်ညှံ့မခံ စဉ်မြဲတွေးကျင့်ကြံ၊
ဖွဲ့စိတ်သန်သန်လက်ခိုင်တွဲ သမိုင်းစဉ်လာနှဲ၊
မခွဲရည်တူရိုင်းပင်းကူ တိုင်းရင်းသားတို့မူ၊
အောင်လံတလူလူလွှင့်ထူထား "ဝ" ကြယ်ပွင့်လေးများ။

Aikaw Nhuawa